



# **Studieordning for Master i militære studier**

Denne studieordning er udarbejdet med hjemmel i

- Lov nr. 122 af 27. februar 2001 om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., som ændret ved lov nr. 568 af 9. juni 2006.  
(lov om forsvarets formål, opgaver og organisation mv.).
- Forsvarsministeriet, bekendtgørelse nr. xx af xx. juni 2014 om Forsvarets masteruddannelse i militære studier (Forsvarets masterbekendtgørelse).
- Ministeriet for Videnskab, Innovation og Udvikling, bekendtgørelse nr. 1518 af 16. december 2013 om eksamen og censur ved universitetsuddannelser (eksamensbekendtgørelsen), §§ 2 - 4, § 5 stk. 1 og stk. 3 - 6, §§ 6 - 10, § 13 stk. 1 og stk. 3, § 14 stk. 4, § 18 stk. 2 - 8, § 19, § 20 stk. 1 - 2 og stk. 4 - 5, §§ 21 - 26, § 29 stk. 1 pkt. 1 - 6 og pkt. 9 - 15 samt stk. 2, §§ 30 - 33 og § 45.
- Ministeriet for Videnskab, Teknologi og Udviklings bekendtgørelse nr. 250 af 15. marts 2007 om karakterskala og anden bedømmelse ved universitetsuddannelser (karakterbekendtgørelsen), §§ 1-14, § 15 stk. 1-4, §§ 16 - 19 samt bilag 1 og 2.

Uddannelsen er tilknyttet Forsvarets Censorkorps.

Forsvarsakademiet kan, når det er begrundet i usædvanlige forhold, dispensere fra de regler i studieordningen, der alene er fastlagt af Forsvarsakademiet.

---

Studieordningen har virkning for de studerende, der påbegynder masteruddannelsen september 2015.

Studieordningen er godkendt den (dato - 2014) af Dekanen for Forsvarsakademiet.

## 1. Uddannelsens formål

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 1 og 3.*

Forsvarets masteruddannelse i militære studier er en forskningsbaseret videregående uddannelse, der har til formål at give studerende med praktisk erhvervserfaring og en forudgående uddannelsesbaggrund en videregående uddannelse inden for det militærfaglige område.

Forsvarets masteruddannelse i militære studier er placeret på niveau 7 i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring og gennemføres på et niveau, der svarer til en civil masteruddannelse.

Masteruddannelsen udgør et selvstændigt afrundet uddannelsesforløb.

Master i militære studier er en videregående forskningsbaseret uddannelse, baseret på Forsvarsakademiets forskningsprofil. Uddannelsens tre konstituerende fagområder er militær ledelse, militær strategi og militære operationer.

Formålet med masteruddannelsen er, at den studerende udvikler personlige og faglige kompetencer til selvstændigt at kunne varetage opgaver i stillinger på højeste ledelsesniveau inden for eget værn, i værnsfælles stillinger og eventuelt senere i militære chefstillinger. Gennem uddannelsen videreudvikles officerens værnsfælles viden, færdigheder og kompetencer.

En master i militære studier kan håndtere generelle ledelsesmæssige, strategiske og operative problemstillinger, herunder reflektere over og udvikle det teoretiske fundament for militære værnsfælles operationer på det operative niveau. Masteren kan vurdere og anvende relevante metoder og teorier for løsning af identificerede opgaver, reflektere over og udvikle egen praksis ift. opgaveløsningen samt reflektere over og udvikle egen rolle ift. det danske samfund og Danmarks internationale engagement. Masteren kan endvidere træffe og begrunde organisatoriske beslutninger, herunder udvise lederskab og innovation i ledelsesmæssige og organisatoriske sammenhænge, som er ukendte, komplekse og uforudsigelige, og kræver løsning af problemer med mange interagerende faktorer. Masteren kan styre og overskue komplekse strategiske problemstillinger, herunder træffe analytisk baserede afgørelser i komplekse og uforudsigelige situationer, der evt. kræver udvikling og formulering af strategier. En master i militære studier kan derudover medvirke i planlægning, styring og udvikling af et stabsarbejde i relation til løsningen af komplekse operative problemstillinger, herunder reflektere over anvendte militære doktriner og metoder samt reflektere over de etiske problemstillinger forbundet med militære forhold, herunder egen opgaveløsning.

Uddannelsen bygger videre på de studerendes professionserfaring og anvender forskningsbaserede teorier, metoder, modeller og begreber til at perspektivere de studerendes viden om praksis. De studerende opnår herved kompetencer til at udvikle den militære profession og dens udøvelse på et videnskabeligt grundlag.

## **1.1 Kompetencebeskrivelse for masteruddannelsen**

### **Viden**

En Master i militære studier:

- Har viden og forståelse inden for det militærfaglige område, som indenfor den militære hovedmetier er baseret på højeste nationale og internationale forskning.
- Kan forstå, forholde sig kritisk til og på et videnskabeligt grundlag reflektere over det militærfaglige områdes viden samt identificere relevante videnskabelige problemstillinger inden for fagområdet.

### **Færdigheder**

En Master i militære studier kan:

- Anvende militærfaglige teorier, begreber og metodologier fra både internationale og nationale forskningsmiljøer, samt viden om hvordan de kan bringes i anvendelse i forhold til varierende og komplekse problemstillinger inden for det militærfaglige felt.
- Anvende den militærfaglige metiers videnskabelige metoder og redskaber samt mestre generelle færdigheder, der knytter sig til beskæftigelse inden for det militære ledelsesniveaus højeste funktionsniveau og det militære cheffunktionsniveau.
- På basis af analyser, gennemført ved anvendelse af ovennævnte metoder, vurdere teoretiske og praktiske problemstillinger samt opstille nye analyse- og løsningsmodeller inden for organisatoriske, ledelsesfaglige og militærfaglige problemstillinger.
- Formidle faglige problemstillinger og diskutere fagrelevante problemstillinger med kolleger og foresatte og undergivne/medarbejdere, fagfæller og ikke-specialister.

### **Kompetencer**

En Master i militære studier kan:

- Styre og udvikle arbejdssituationer relateret til den militære profession, der er komplekse, uforudsigelige og forudsætter nye løsningsmodeller samt selvstændigt igangsætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde og påtage sig professionelt ansvar.
- Selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling og specialisering.
- Selvstændigt og i samarbejde med ledelseskolleger og medarbejdere håndtere organisatoriske og militærfaglige udfordringer.

## **2. Tilrettelæggelse m.v.**

### **2.1 Masteruddannelsens danske og engelske betegnelse**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 6.*

Forsvarets masteruddannelse i militære studier giver ret til at anvende betegnelsen »Master i militære studier«. På engelsk: »Master of Military Studies « Betegnelserne samt en forkortelse heraf optages i studieordningen.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Uddannelsen giver ret til betegnelsen Master i militære studier (MMS).  
Uddannelsens engelske betegnelse er Master of Military Studies.

**2.2 Struktur og tidsfrist**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 7-8.*

Forsvarets masteruddannelse i militære studier er normeret til 60 ECTS-point, der svarer til 1 års heltidsstudier. Forløbet tilrettelægges så det normalt vil strække sig over en tidsramme på 3 år.

Uddannelsen tilrettelægges som deltidsundervisning således, at den kan gennemføres indenfor en tidsramme på 2 år.

Uddannelsen skal afsluttes indenfor en tidsramme på 6 år fra det tidspunkt, den studerende er begyndt på uddannelsen.

Uddannelsen tilrettelægges som fagligt afgrænsede moduler.

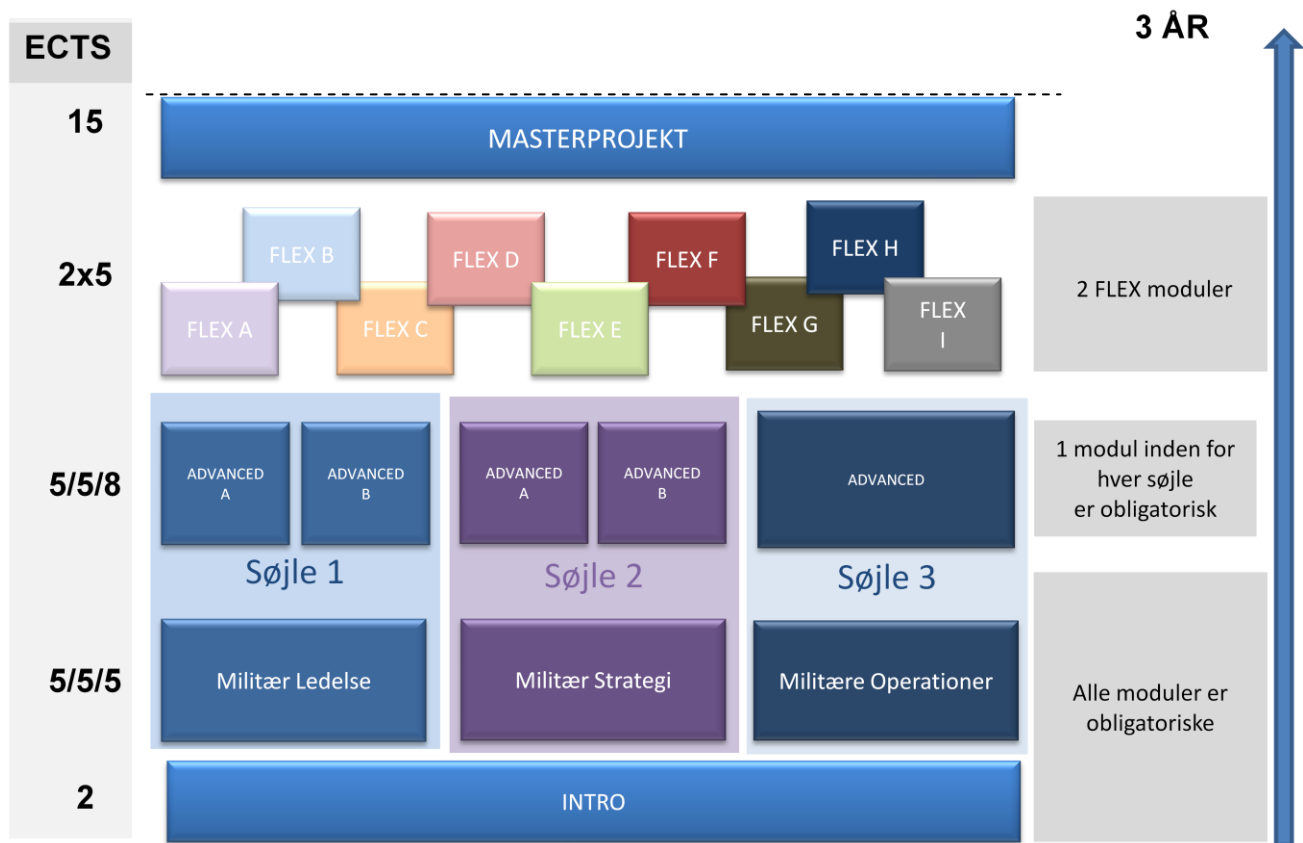
Et modul er et fagelement eller en gruppe af fagelementer, der har som mål at give den studerende en helhed af faglige kvalifikationer inden for en nærmere fastsat tidsramme angivet i ECTS-point og som afsluttes med en eller flere prøver inden for bestemte eksamensterminer.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Master i militære studier har et omfang på 60 ECTS fordelt på tre søjler samt et intro-modul, to specialiserede valgfri moduler samt et masterprojekt.

Uddannelsens struktur er konstitueret ved de tre overordnede temaer, som forskning i militære studier kan placeres i forhold til:

- Militær Ledelse (Søjle 1).
- Militær Strategi (Søjle 2).
- Militære Operationer (Søjle 3).



Figur 1

Figur 1 viser masteruddannelsens opbygning. Masteruddannelsen er opbygget med en stor grad af fleksibilitet i forhold til tidsmæssig sekvensering af modulerne. En række moduler er obligatoriske, andre er valgfri, og den studerende opnår samlet 60 ECTS. Figuren skal læses nedefra, hvor den studerende starter på intro-modulet, 2 ECTS, som er obligatorisk og som af studietekniske og studiesociale grunde skal gennemføres før første basismodul.

Inden for hver af søjlerne 1, 2 og 3 skal den studerende bestå det obligatoriske basismodul, før den studerende kan tage advanced-modulet i den respektive søjle. I søjle 1 og 2 vælges enten advanced A eller B, mens advanced-modulet i søjle 3 er obligatorisk. Den studerende skal således opnå et minimum af 10 ECTS inden for henholdsvis søjle 1 og 2, og 13 ECTS point fra søjle 3. I alt 33 ECTS.

Derudover skal der vælges FLEX-moduler svarende til 10 ECTS. Modulerne vælges frit, hvilket giver mulighed for at fokusere på særlige interesseområder. Den studerende har også mulighed for, i stedet for et FLEX-modul, at vælge et af de ikke tidligere valgte advanced moduler fra søjle 1 og 2.

Den studerende opnår således i alt 35 ECTS fra søjlerne 1-3 inklusiv intro-modulet og 10 ECTS fra valgfrie moduler.

Uddannelsen afsluttes med et masterprojekt på 15 ECTS.

Modulernes rækkefølge er fleksibel, idet dog følgende sekvensering skal overholdes:

- Masteruddannelsen skal indledes med intro-modulet.
- For hver af de tre søjler (Militær Ledelse, Militær Strategi og Militære Operationer), skal basic-modulet gennemføres før det valgte advanced-modul.
- Masterprojektet kan først påbegyndes, når der er gennemført 45 ECTS point af masteruddannelsen.

### **Intro-modulet**

Gennem Intro-modulet bliver den studerende introduceret for de praktiske og studiemæssige rammer. Den studerende opnår viden om den grundlæggende teori i forbindelse med tænkning om krig, krigens væsen. Hertil kommer diskussions- og argumentationsteknik samt en introduktion til den videnskabsteoretiske ramme, som uddannelsen udformes i. Gennem denne rammeforståelse får den studerende forudsætning for gennem hele uddannelsen at kunne vurdere og udvikle egen brug af forskellige videnskabsteoretiske og metodiske perspektiver.

### **Søjlen "Militær ledelse"**

På basismodulet "**Grundlæggende perspektiver på militær ledelse og organisering**" opnår den studerende et forskningsbaseret grundlag i forhold til at kunne forholde sig kritisk og konstruktivt til den militære ledelseskontekst og dennes ledelsesmæssige og organisatoriske tilgange og teknologier. Derudover bliver den studerende i stand til, på baggrund af forskellige teoretiske perspektiver på ledelse og organisering, at se militær ledelse og organisering på nye måder, som åbner for et større repertoire af handlemuligheder.

Den studerende kan inden for denne søjle derefter vælge mellem to advanced-moduler, der fokuserer videre på de perspektiver, der er blevet introduceret på basis-modulet. Fælles for de to moduler er udgangspunktet i ledelsesmæssige problemstillinger, der udspringer fra grundvilkårene for den militære organisation.

Valget kan enten være advanced A, "**Organisationers stabilitet og forandringer**", der gør den studerende i stand til at lede, navigere og koordinere i komplekse forandringer i egen praksis på baggrund af en mangfoldig forståelse for organisatoriske forandringer i en kompleks militær kontekst. Den studerende bliver i stand til på et videnskabeligt grundlag at kunne argumentere for modsatrettede perspektivers afledte handlemuligheder og ledelsesmæssige konsekvenser i en militær praksis.

Alternativt kan valget være advanced B, "**Militær Ledelse og Styring**", hvorved den studerende vælger at fokusere på at videreudvikle sine perspektiver på styring i Forsvaret. Perspektiverne bevæger sig i feltet mellem den militære fagprofession og offentlig forvaltning. Den studerende præsenteres her for en række forskellige teoretiske og forskningsmæssige bidrag, der kvalificerer perspektiverne på styring.

### **Søjlen "Militær strategi"**

På basismodulet "**Military Strategy as a Tool**" får den studerende kompetencerne til på et videnskabeligt grundlag at forstå, hvordan brugen af militær magt passer ind i statens overordnede

strategi, og hvordan det militære instrument spiller sammen med statens øvrige instrumenter. Den studerende bliver herved i stand til at analysere og forstå den strategiske sammenhæng mellem mål, metoder og midler og forstå den politiske kontekst som danner baggrunden for planlægning og udførelse af militære operationer.

Den studerende kan inden for denne søjle derefter vælge mellem to advanced-moduler, der hver især bygger videre på de perspektiver, der er blevet introduceret på basis-modulet. Fælles for de to moduler er udgangspunktet i en forståelse af konflikters dynamik og det internationale miljøes betydning i et konfliktperspektiv, der gør den studerende i stand til at omsætte brede politiske beslutninger til eventuel anvendelse af det militære instrument.

Vælges advanced-modul A, "**Military Strategy and International Conflicts**" kan den studerende videreudvikle sin viden, færdigheder og kompetencer gennem forskningsbaserede studier af internationale relationer, strategisk teori og folkeret. Den studerende kvalificerer sig herved til på et videnskabeligt grundlag at rådgive om og bidrage til samt træffe strategiske beslutninger om det militære instruments rolle i håndtering af internationale konflikter.

Den studerende kan i stedet, gennem advanced-modul B, "**Military Strategy and Intrastate Conflicts**", vælge at fokusere på at videreudvikle sin viden, færdigheder og kompetencer gennem forskningsbaserede studier af statsbegrebet, konfliktteori og konfliktløsning. Den studerende får herved kompetencer til at bidrage til, samt træffe, strategiske beslutninger om det militære instruments rolle især i håndtering af intra- og transstatslige konflikter.

### **Søjlen "Militære operationer"**

På basismodulet "**Krig, Krigsførelse og Militære Operationer**", får den studerende en forskningsbaseret teoretisk viden og forståelse for krigens væsen, krigsførelse og militære operationer i både en historisk og nutidig ramme. Den studerende bliver i stand til på et videnskabeligt grundlag at erkende og reflektere over det strategiske paradigmes indflydelse på den operative kontekst samt definere militærstrategiske og operative problemstillinger.

På advanced modulet "**Essentials of Operations**" får den studerende en forskningsbaseret teoretisk viden om NATO's koncepter og doktriner for analyse af operative problemstillinger samt videnskabeligt metodiske og analytiske færdigheder, der sætter den studerende i stand til at kunne bidrage til gennemførelse af operativ analyse og vurdering af komplekse operative problemstillinger i en militærstrategisk kontekst.

De valgfrie **FLEX-moduler** giver den studerende mulighed for at fordybe sig såvel teoretisk som metodisk i det valgte FLEX-moduls fagområde. Der udbydes en bred vifte af FLEX-moduler med henblik på at imødekomme de mangeartede krav, der stilles til officerer på højeste funktionsniveau. De advanced-moduler, der ikke blev valgt i forlængelse af basic-modulet, kan indgå som et FLEX-modul. Endvidere har den studerende mulighed for, efter ansøgning og konkret vurdering, at gennemføre FLEX-modul(erne) på beslægtede uddannelser i det civile uddannelsessystem.



Frem til arbejdet med **masterprojektet** har den studerende således tilegnet sig viden og færdigheder inden for forskellige perspektiver af den militærfaglige praksis og oparbejdet kompetencen til at trække på mange forskellige perspektiver, temaer og forståelser i relation til den konkrete problemstilling, der arbejdes med i projektet.

Den studerende bliver gennem masterprojektet derfor i stand til på et videnskabeligt grundlag at behandle og formidle en selvvalgt problemstilling i et anvendelses- og praksisrettet perspektiv. Masterprojektet udarbejdes med udgangspunkt i en problemstilling indenfor de tre søjler.

### **2.3. Tilrettelæggelse og gennemførelse**

Uddannelsen tilrettelægges som deltidsstudium og kan gennemføres over fire semestre som det kortest mulige forløb. Den enkelte studerende kan fordele uddannelsen over 12 semestre, idet uddannelsen skal være afsluttet inden for samlet 6 år efter studiestart.

Vedrørende orlov, se punkt 6. 4.

## **3. Adgangskrav m.v.**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 10.*

Optag på Master i militære studier forudsætter relevant adgangsgivende eksamen samt to års erhvervs erfaring.

### **3.1 Uddannelsesmæssige faglige forudsætninger**

Adgang til Masteruddannelsen i militære studier er betinget af, at ansøgeren har bestået mindst en af følgende adgangsgivende uddannelser:

- Den militære diplomuddannelse
- En relevant bacheloruddannelse
- En relevant professionsbacheloruddannelse
- En relevant mellemlang videregående uddannelse
- En relevant diplomuddannelse gennemført som et reguleret forløb
- En relevant udenlandsk uddannelse på samme niveau.

Relevante uddannelsesmæssige forudsætninger er en uddannelse på niveau 6 eller højere i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring indenfor det militære fagfelt samt fra et af følgende fagområder: Forsvarspolitik, udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og magtanvendelse.

Forsvarsakademiet kan på grundlag af en individuel vurdering give adgang til uddannelsen for ansøgere, der ikke opfylder de ovenfor nævnte uddannelsesmæssige forudsætninger, men som på andet grundlag skønnes at have de nødvendige forudsætninger for at kunne gennemføre uddannelsen.

Ansøgeren skal have sproglige færdigheder i engelsk, der gør det muligt at følge engelsksproget undervisning og læse og forstå engelsksproget litteratur.

### **3.2 Erhvervserfaring**

Ansøgere skal have mindst 2 års relevant erhvervserfaring efter gennemført adgangsgivende uddannelse.

Adgangen til Masteruddannelsen i militære studier forudsætter endvidere, at ansøgeren efter afsluttet adgangsgivende uddannelse har mindst to års relevant erhvervserfaring opnået i militært og/eller civilt virke. Relevant erhvervserfaring opnås inden for fagområderne: det militære fagfelt, forsvarspolitik, udenrigspolitik, sikkerhedspolitik og magtanvendelse. Det kan eksempelvis være gennem specialist- eller ledelseserfaring under Forsvarsministeriets myndighedsområde, i beredskabssammenhæng, i internationale forsvars- og sikkerhedspolitiske organisationer/organer eller ved arbejde i konfliktramte områder. Anden relevant erfaring kan for eksempel være udvikling af menneskelige ressourcer og videnledelse i organisationer og virksomheder samt erfaring inden for uddannelsesdesign og – udvikling.

Ansøgere, der ikke opfylder betingelserne som nævnt ovenfor, kan af Forsvarsakademiet blive optaget på dispensation. En dispensation forudsætter, at Forsvarsakademiet ud fra en konkret vurdering skønner, at ansøgeren har forudsætninger, der kan sidestilles med de ovenfor nævnte betingelser. Kravet om 2 års erhvervserfaring kan ikke fraviges.

#### Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Formålet med de angivne adgangskrav er at sikre, at de bedst egnede optages. For udvælgelse tages der udgangspunkt i uddannelsens militære erhvervssigte. Optagelse af Forsvarets ansatte til masteruddannelsen reguleres ved Forsvarskommandovejledning (FKOVEJL) 180-1. for Forsvarets ansatte for at understøtte udvælgelsen af de bedst egnede studerende.

Adgangen kan betinges af, at ansøgeren gennemfører en personlig samtale, evt. suppleret af en anden form for individuel bedømmelse, der dokumenterer nødvendige kvalifikationer.

Der er intet minimumsoptag. Der kan fastsættes et maksimumsoptag.

Studerende, der ikke ønsker at deltage i alle studiets elementer, kan, i det omfang, der er ledige pladser, optages som enkeltfagsstuderende, hvis adgangskravene er opfyldt. Der udstedes bevis for beståede fag.

Adgangen til uddannelsen er betinget af, at ansøgeren kan sikkerhedsgodkendes til "Til Tjenestebrug".

### **3.4 Deltagerbetaling**

*Jf. lov om forsvarets formål, opgaver og organisation mv. § 8 b.*

Deltagelse i Masteruddannelsen er uden deltagergebyr for personel ansat indenfor Forsvarsministeriets område.

For deltagere udenfor Forsvarsministeriets område opkræves en kursustarif, der dækker de merudgifter for Forsvaret, der er forbundet med de pågældendes deltagelse i uddannelsen.

#### 4. Indhold m.v.

Master i militære studier indeholder et antal obligatoriske moduler, valgfrie moduler samt et afsluttende masterprojekt svarende til 15 ECTS-point. Masterprojektet dokumenterer, at niveauet for uddannelsen er opnået. Masterprojektet skal udarbejdes indenfor et af Forsvarsakademiet godkendt emne

##### **4.1 Oversigt over modultitler, obligatoriske/valgfrie moduler, ECTS, censur- og bedømmelsesform**

Modul	Obligatorisk /valgfri	ECTS	Eksamens-/ Bedømmelsesform	Bedømmelse	Bedømmer
<b>Intromodul</b>	Obligatorisk	2	Deltagelse	Bestået/ikke bestået	Intern
<b>Grundlæggende perspektiver på militær ledelse og organisering</b> (ML, Basic)	Obligatorisk	5	Individuel skriftlig opgave	7-trinsskalaen	Ekstern
<b>Organisationers stabilitet &amp; forandringer</b> (ML, Advanced A)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5	Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis	7-trinsskalaen	Ekstern
<b>Militær Ledelse</b> (ML, Advanced B)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5	Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis	7-trinsskalaen	Ekstern
<b>Military strategy as a Tool</b> (MS, Basic)	Obligatorisk	5	Skriftlig opgave	7-trinsskalaen	Ekstern

<b>Military Strategy and International Conflicts</b>  (MS, advanced A)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5	Skriftlig eksamen	7-trins-skalaen	Ekstern
<b>Military strategy and Interstate Conflicts</b>  (MS, advanced B)	Niveau (advanced) obligatorisk, valgfrit A eller B. Kan også indgå som FLEX	5	Skriftlig eksamen	7-trins-skalaen	Ekstern
<b>Krig, Krigsførelse og Militære operationer</b>  (MO, Basic)	Obligatorisk	5	Individuel skriftlig opgave	7-trins-skalaen	Ekstern
<b>Essentials of Operations</b>  (MO, Advanced)	Obligatorisk	8	Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis	7-trins-skalaen	Ekstern
<b>To FLEX-moduler</b>	Valgfrit	5 + 5	Mundtlig/skriftlig/synopsis	7-trins-skalaen eller bestået/ ikke bestået	Ekstern/ Intern
<b>Masterprojekt</b>	Obligatorisk	15	Masterprojekt efterfulgt af mundtlig afprøvning	7-trins-skalaen	Ekstern

Undervisningen er tilrettelagt med henblik på at fremme den studerendes deltagelse, og projektarbejdsformen anvendes så vidt som muligt. Undervisningen knytter an til den studerendes erfaringsgrundlag.

I perioderne mellem undervisningen arbejdes der individuelt eller i grupper med kilde- og litteraturstudier, opgaver og projektarbejde. I denne forbindelse anvendes e-learning og vejledning.

#### **4.2 Modulbeskrivelser**

Modulbeskrivelserne er den del af studieordningen, der beskriver de enkelte moduler. Modulbeskrivelser og prøveformer opdateres to gange årligt og offentliggøres på Forsvarsakademiets hjemmeside. Udbud af FLEX-moduler vil variere fra år til år.

Der eksamineres maksimalt 3 gange efter et moduls afvikling, med mindre modulet udbydes igen, og eksamensformen samt litteratur er altid den aktuelt gældende.

Modulerne er beskrevet nærmere i bilag modulbeskrivelser.

#### **4.3 Masterprojekt**

Masterprojektet udgør 15 ECTS og er nærmere beskrevet i modulbeskrivelse for Masterprojekt.

Projektet består af en større selvstændig afhandling indenfor eller på tværs af emnerne inden for de tre søjler inklusiv FLEX-moduler.

Masterprojektet skal dokumentere den studerendes færdigheder i at anvende videnskabelige teorier og metoder under arbejdet med et afgrænset emne. Herudover skal den studerende gennem masterprojektet demonstrere sine analytiske færdigheder og projektet skal indeholde overvejelser over praktiske anvendelsesmuligheder og mulige konsekvenser af det videnskabelige fund.

Forudsætningen for tilmelding til masterprojektet er, at den studerende har bestået de første 45 ECTS af masteruddannelsen.

Masterprojektet skal forsynes med et resumé og titel på engelsk. Hvis masterprojektet er skrevet på et fremmedsprog, bortset fra norsk og svensk, kan resuméet skrives på dansk. Resuméet vægtes ikke i afvejningen af, hvordan den skriftlige afhandling og den mundtlige eksamination skal vurderes.

### **5. Karakterer, eksamen, censorer m.v.**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 13-15.*

#### **5.1 Ordinær eksamen**

Der afholdes som hovedregel ordinære eksamener ved afslutningen af et undervisningsforløb. Dette vil fremgå af de respektive modulbeskrivelser.

#### **5.2 Eksamensbetingelser**

Eksamensbetingelser, der er opfyldt før 1. ordinære eksamen, skal ikke gentages ved et evt. nyt eksamensforsøg.

#### **5.3 Eksamenssproget**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 14.*

I uddannelser, der udbydes på dansk, aflægges prøverne på dansk, med mindre det er en del af prøvens formål at dokumentere den studerendes færdigheder i et fremmedsprog. Prøverne kan dog aflægges på svensk og norsk i stedet for dansk, medmindre det er en del af prøvens formål at dokumentere færdigheder i dansk.

Forsvarsakademiet kan i øvrigt, hvor forholdene gør det muligt, tillade studerende at aflægge en prøve på et fremmedsprog.

#### **5.4 Antal eksamensforsøg**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 13-15.*

En bestået prøve kan ikke tages om.

Den studerende har 3 prøvoforsøg til at bestå en prøve m.v.

Forsvarsakademiet kan tillade yderligere forsøg, hvis der foreligger usædvanlige forhold. Manglende studieegnethed er ikke et usædvanligt forhold.

#### **5.5 Eksamens til- og afmelding**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 14.*

Ved tilmelding af den studerende til et modul m.v., hvortil der er tilknyttet en eller flere prøver, er den studerende automatisk tilmeldt til prøven eller prøverne.

Forsvarsakademiet fastsætter samtidig en frist for rettidig afmelding fra prøven.

Hvis rettidig afmelding ikke foreligger, betragtes prøven med hensyn til antal prøvoforsøg som påbegyndt.

Forsvarsakademiet kan dispensere fra de fastsatte frister, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Tilmeldingsfrister til omprøve- og sygeeksamen offentliggøres ved opslag for det enkelte modul.

#### **5.6 Omprøve**

*Jf. forsvarrets masterbekendtgørelse §§ 14-15.*

Den studerende har 3 prøvoforsøg til at bestå en eksamen, prøve m.v.

Hvis der foreligger usædvanlige forhold, kan Forsvarsakademiet tillade yderligere forsøg.

Studerende, der ikke har bestået den ordinære prøve, tilmeldes automatisk til omprøve (2. eksamensforsøg) snarest muligt, dog senest 6 måneder efter afholdelse af den ordinære prøve. Framelding kan ikke finde sted, og der er brugt et eksamensforsøg, hvis den studerende ikke deltager i eksamen, medmindre Forsvarsakademiet dispenserer herfor.

Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Afholdelse af omprøver vil fremgå af de respektive modulbeskrivelser. Deltagelse i omprøven kræver, at den studerende har deltaget i ordinær eksamen i samme eksamenstermin. Såfremt der ved en omprøve er tilmeldt 5 studerende eller derunder til en skriftlig eksamen eller tilsvarende, kan denne ændres til en anden eksamensform. Beslutning herom meddeles de studerende efter tilmeldingsfristens udløb.

Sygeeksamen bevilges på grundlag af ansøgning, vedlagt dokumentation for sygdommen. Ved bevilget sygeeksamen annulleres eksamensforsøget for den ordinære eksamen. Sygeeksamen afholdes på samme tidspunkter som omprøverne. Forsvarsakademiet kan beslutte at ændre prøveform- og bedømmelsesform til sygeeksamen. Dette vil i givet fald blive offentliggjort efter tilmeldingsfristens udløb.

### **5.7 Bedømmelse mv.**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 13-14.*

De eksterne prøver skal dække uddannelsens væsentlige områder, herunder masterprojektet. Mindst 1/3 af uddannelsens samlede ECTS-point skal dokumenteres ved eksterne prøver. Dette gælder dog ikke for meritoverførte prøver.

En prøve er bestået, når den studerende opnår mindst karakteren 02 eller bedømmelsen Bestået. En bestået prøve kan ikke tages om.

Består en prøve af flere delprøver, skal karakteren for den samlede prøve være mindst 02. Hvis den samlede prøve er bestået, kan delprøver med karakteren 00 eller ÷3 ikke tages om. Selv om den samlede prøve ikke er bestået, kan delprøver med karakteren 02 eller derover ikke tages om. Det kan fastsættes, at to eller flere prøver skal bestås i samme eksamenstermin.

Det kan fastsættes, at to eller flere prøver bestås på et samlet karaktergennemsnit. I så fald skal gennemsnittet være mindst 2,0 uden oprunding.

Bedømmelsen Bestået/ikke bestået eller Godkendt/ikke godkendt kan højst anvendes ved prøver, der dækker 1/3 af uddannelsens ECTS-point. Dette gælder dog ikke for meritoverførte prøver.

#### Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Uddannelsen er bestået, når der for hvert enkelt modul er opnået en karakter på 02 eller derover eller bedømmelsen bestået.

Såfremt et modul består af delprøver, fremgår det af de respektive modulbeskrivelser, hvorledes delprøverne vægter i modulets endelige karakter.

For at sikre, at den studerende opnår mindst 20 ECTS-points dokumenteret ved eksterne prøver samt højst 20 ECTS-point opnået ved prøver, hvor bedømmelsesformen Bestået/Ikke bestået anvendes, udprøves basismodulerne, Militær Ledelse advanced A og B, Militær Strategi advanced A og B, Militære Operationer advanced og masterprojektet altid ved ekstern censur og ved 7-skala. De nærmere bestemmelser om hvordan, og i hvilket omfang, den studerende skal have deltaget i undervisningen ved prøveformen 'undervisningsdeltagelse' fremgår af beskrivelsen af det enkelte modul.

### **5.8 Regler for større skriftlige afleveringer**

Bestemmelser for omfang af skriftlige opgaver fremgår af beskrivelsen af det enkelte modul.

En normalside ved skriftlige afleveringer regnes som 2400 typeenheder (tegn plus mellemrum). Beregningen af normalsider omfatter tekst og noter, men ikke forside, indholdsfortegnelse og litteraturliste. Skriftlige afleveringer, der ikke overholder de angivne omfangsbestemmelser, kan ikke antages til bedømmelse.

### **5.9 Stave- og formuleringsevne**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 14.*

Ved bedømmelse af masterprojekt og andre større skriftlige opgaver skal der ud over det faglige indhold også lægges vægt på den studerendes stave- og formuleringsevne.

#### Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Bedømmelsen af skriftlige arbejder angår primært det faglige indhold. Den studerendes stave- og formuleringsevne indgår med begrænset vægt, medmindre der er tale om markante afvigelser fra en normal faglig sprogbrug. Dette vil særlig gøre sig gældende ved større skriftlige arbejder. Der kan dispenseres fra denne bestemmelse ved relevant dokumenteret funktionsnedsættelse.

Ved bedømmelsen af samtlige mundtlige prøver, uanset hvilket sprog prøven afholdes på, bedømmes den studerendes evne til at:

- Præsentere et fagligt stof og strukturere en mundtlig præsentation. Den mundtlige fremstillingsevne indgår modificerende i bedømmelsen af den samlede målopfyldelse.
- Indgå i en kvalificeret faglig dialog.

### **5.10 Klager over eksamen**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse § 16.*

Klage over forhold vedrørende eksamen, prøve m.v., herunder forhold vedrørende karakterer og anden bedømmelse, kan indgives til uddannelseschefen for Forsvarsakademiet.

Klagen skal være begrundet og indgives skriftligt senest to uger efter meddelelse af karakteren. Uddannelseschefen kan dispensere fra klagefristen, hvis der foreligger usædvanlige forhold.

Hvis klagen vedrører bedømmelsen eller øvrige forhold, der vedrører bedømmerne, forelægger uddannelseschefen straks klagen for bedømmerne, der har en frist på 2 uger til at afgive en udtalelse om bedømmelsen m.v. i klagen. Uddannelseschefen kan bestemme, at bedømmerne får en længere frist, hvis der foreligger særlige omstændigheder. I beregningen af bedømmernes frist indgår juli måned ikke. Klageren skal have lejlighed til at kommentere bedømmernes udtalelse inden for en frist på af mindst 1 uge.

Uddannelseschefen træffer afgørelse på grundlag af bedømmernes udtalelse og klagerens kommentarer til udtalelsen.

#### Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Bedømmelsen ved ombedømmelse og omprøve, som kan resultere i en lavere karakter, meddeles til Forsvarsakademiet af bedømmerne.



Ved ombedømmelse af skriftlige prøver vedlægger bedømmerne en skriftlig begrundelse for bedømmelsen.

Bedømmelsen kan ikke indbringes for anden administrativ myndighed.

## **6. Andre bestemmelser**

### **6.1 Regler om merit**

*Jf. Forsvarets masterbekendtgørelse §§ 24-25.*

Uddannelseschefen for Forsvarsakademiet kan, i det enkelte tilfælde eller ved almindelige regler fastsat af Forsvarsakademiet, godkende, at beståede uddannelseselementer fra en anden godkendt dansk uddannelse på niveau 7 i Kvalifikationsrammen for Livslang Læring eller tilsvarende udenlandsk uddannelse træder i stedet for uddannelseselementer efter denne bekendtgørelse (merit).

Et masterprojekt fra en afsluttet masteruddannelse kan ikke meritoverføres til Forsvarets masteruddannelse.

Afgørelser træffes på grundlag af en faglig vurdering.

Afgørelser for så vidt angår afslag eller delvis afslag på merit for beståede danske uddannelseselementer eller udenlandske uddannelseselementer, kan indbringes for dekanen på Forsvarsakademiet. Klagen skal indgives senest en uge efter at meddelelsen om afslag eller delvist afslag er givet. Klagen skal være skriftlig og begrundet.

#### Forsvarsakademiets uddybende bestemmelser:

Den studerende kan ansøge Forsvarsakademiet om meritering af tidligere beståede fag/moduler, ved Forsvarsakademiet eller ved andre militære eller civile uddannelsesinstitutioner i Danmark såvel som i udlandet. Formålet med meriteringsansøgningen er at erstatte fag/moduler moduler på Master i militære studier. Afgørelsen træffes af Uddannelsesledelsen på baggrund af en faglig vurdering af ækvivalensen mellem de berørte fag/moduler.

Ved en godkendelse anses fag/moduler for gennemført, hvis de er bestået efter reglerne for den pågældende uddannelse.

### **6.2 Klage**

*Jf. lov nr. 122 af 27. februar 2001 om forsvarets formål, opgaver og organisation m.v., som ændret ved lov nr. 568 af 9. juni 2006 § 8 c og Forsvarets masterbekendtgørelse § 29.*

Afgørelser truffet af Forsvarsakademiet kan ikke påklages til andre administrative myndigheder.

Afgørelser vedrørende retlige spørgsmål, herunder forvaltningsretlige forhold, kan påklages til Forsvarets Personeltjeneste. Klagen indgives til Forsvarsakademiet, der afgiver udtalelse. Klageren skal have lejlighed til at kommentere Forsvarsakademiets udtalelse indenfor en frist af

mindst en uge. Såfremt klageren ikke får medhold sender Forsvarsakademiet klagen til Forsvarets Personeltjeneste vedlagt udtalelsen og klagerens eventuelle kommentarer.

Afgørelser truffet af Forsvarets Personeltjeneste vedrørende retlige spørgsmål kan ikke påklages til andre administrative myndigheder. Dog kan afgørelser, som samtidig er omfattet af lov om Forsvarets personel, påklages i overensstemmelse med denne lov.

Den studerende kan fortsætte på uddannelsen under Forsvarets Personeltjenestes behandling af en klage.

### **6.3 Dispensationer**

En dispensation er en afvigelse fra den eller de regler, der almindeligvis gælder for det pågældende område. Dispensation kan gives på baggrund af ansøgning til den myndighed, der har kompetencen til at give dispensation.

Forsvarsakademiet kan dispensere fra de bestemmelser i studieordningen, der alene er fastsat af Forsvarsakademiet, når det er begrundet i usædvanlige forhold.

Ansøgning om dispensation indgives til Forsvarsakademiet. Hvis en anden intern myndighed har kompetencen, videresendes ansøgningen til rette myndighed (f.eks. studieleder, modulansvarlig, dekan mv.).

En dispensationsansøgning skal være skriftlig og begrundet, og skal indgives hurtigst muligt. Hvis ansøgningen umiddelbart skal kunne behandles, skal den indeholde tydelig angivelse af, hvad det er for en regel der søges dispensation fra og hvad der ønskes opnået med dispensationen (f.eks. forlænget prøvetid, udsættelse af tidsgrænse).

Ansøgningen skal vedlægges dokumentation for de usædvanlige forhold, der begrundes ansøgningen.

Udokumenterede forhold kan sædvanligvis ikke tillægges betydning.

### **6.4 Orlov**

Forsvarsakademiet kan undtagelsesvis bevilge orlov, hvis der foreligger særlige forhold. Der kan dog ikke søges om orlov før første basismodul er bestået.

### **6.5 Tilstedeværelse**

Deltagelse er obligatorisk i alle tilstedeværelsesperioder, som fremgår af de enkelte modulplaner. Der kan således hverken af tjenstlige eller private årsager planlægges fravær fra fastsatte tilstedeværelsesperioder.

Tilstedeværelse kan efter det modulansvarlige instituts bestemmelse i særlige tilfælde planlægges som synkron virtuel tilstedeværelse. I så fald er tilstedeværelsen ikke nødvendigvis fysisk men alene tidsmæssigt sammenfaldende for alle studerende på modulet.

I tilfælde af lovligt forfald (sygdom eller andre uforudsete personlige hændelser), som måtte hindre fastlagt tilstedeværelse, afgør studielederen i samråd med det modulansvarlige institut og under medinddragelse af den studerende, hvordan tilstedeværelsesaktiviteten substitueres, evt. gennem en afløsningsopgave el.lign.

Hvis det lovlige forfald fra tilstedeværelsesperioder på et givet modul skulle udgøre mere end 20%, indstilles den studerende i udgangspunktet ikke til eksamen og henvises til at gennemføre modulet i et senere semester.

**Bilag til Studieordning for Master i militære studier:**

Introduktionsmodul

Grundlæggende perspektiver på militær ledelse (ML- Basic)

Organisationers stabilitet & forandringer (ML–Advanced A)

Ledelse og styring (ML-Advanced B)

Military Strategy as a Tool (MS- Basic)

Military Strategy and International Conflicts (MS- Advanced A)

Military Strategy and Intrastatel Conflicts (MS- Advanced B)

Krig, Krigsførelse og Militære operationer (MO-Basic)

Essentials of Operations (MO-Advanced)

FLEX – modul

Masterprojektmodul

## Introduktionsmodul

2 ECTS

### Formål

Introduktionsmodulet er obligatorisk og skal gennemføres før basismodulerne. Gennem dette modul vil den studerende blive introduceret for de praktiske og studiemæssige rammer for Master i militære studier og få viden om den grundlæggende teori i forbindelse med tænkning om krig, krigens væsen, diskussions- og argumentationsteknik samt en introduktion til den videnskabsteoretiske ramme, som uddannelsen udformes i. Gennem denne rammeforståelse får den studerende forudsætning for gennem hele uddannelsen at kunne vurdere og udvikle egen brug af forskellige videnskabsteoretiske og metodiske perspektiver.

### Forudsætninger

Optagelse på Master i militære studier.

### Læringsmål

Efter gennemførelsen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

#### Viden

- Har en grundlæggende viden om masteruddannelsens moduludbud, relevante IT-platforme og uddannelsens læringsplatforme, faglige retninger og strukturer, således at den studerende på en refleksiv baggrund kan vælge den rette studieretning og studieproces.
- Har viden om egne og medstuderendes erfaringer og kompetencer med henblik på at kunne inddrage disse i uddannelsens læringsaktiviteter.
- Har viden om og forståelse for den organisatoriske kontekst officeren skal indgå i og måden, hvorpå uddannelsen er struktureret til at underbygge denne kontekst.
- Har viden om og forståelse for centrale videnskabsteoretiske perspektiver og retninger og de forskellige virkninger og konsekvenser, de forskellige retninger har for produktionen af viden.
- Har viden om relevante teorier og modeller, der kan anskueliggøre forskellige perspektiver på og hypoteser over uddannelsens anvendte temaer.
- Har viden om og forståelse for de videnskabsteoretiske og metodiske rammer, uddannelsen tager udgangspunkt i.

#### Færdigheder

- Kan vurdere og analysere problemstillinger i forbindelse med de opgaver, der arbejdes med under uddannelsen.
- Kan med udgangspunkt i akademisk argumentationsmetode vurdere og anvende mest egnede diskussions – og argumentationsmetoder med henblik på at indgå i uddannelsens diskussions - og gruppearbejde.
- Kan anvende Forsvarets IT-platforme og modulernes læringsplatforme.

### **Kompetencer**

- Kan bidrage til opgaveløsning og diskussion af militær praksis på et videnskabsteoretisk grundlag, herunder vise forståelse for de særlige vinkler, som krigens påvirkninger giver og for de vilkår, Forsvaret som militær arbejdsplads er underlagt.

### **Indhold**

Modulet indeholder:

- Arbejde med uddannelsens opbygning, virkemæssige sigte og praktiske forhold, der skal sikre en praksisorienteret viden om uddannelsens overordnede rammer og mål.
- Arbejde med relevante IT-platforme og uddannelsens læringsplatforme, i form af aktiv deltagelse og opgaveløsning
- Oplæg og drøftelse af kravet til ledere samt chefer i Forsvaret, og herunder afledt indflydelse på sammensætningen af Master i militære studier.
- Oplæg og drøftelse af diskussions- og argumentationstekniske metoder, der skal give den studerende evnen til akademisk argumentation.
- Oplæg og drøftelse af forskellige perspektiver på videnskabsteoretiske metoder, som skaber grundlaget for den progression, der er i arbejdet med metode og videnskabsteori i løbet af modulerne og under masterprojektet.

### **Undervisnings- og studiemetoder**

Modulet gennemføres som internat af fem dages varighed og vil være tilrettelagt med orienteringer, forelæsninger, opgaveløsning og debat i grupper, samt eventuelt skriftligt arbejde.

### **Bemærkninger**

Gennemførelse af modulet er forudsætningsdannende for at kunne påbegynde masteruddannelsens andre moduler.

Den studerendes vejledende arbejdsindsats er 27,5 timer pr. ECTS. I alt 55 timer. Timerne fordeles således: 40 timer til internat og 15 timer til forberedelse før modulet samt opgaveløsning efter modulet.

### **Prøvebestemmelser**

Der er ingen prøve i modulet.

**Militær Ledelse, Basic modul**  
**”Grundlæggende perspektiver på militær ledelse og organisering”**

**5 ECTS**

**Formål**

Modulet giver den studerende et teoribaseret grundlag for at kunne forholde sig kritisk og konstruktivt til den militære ledelseskontekst og dennes ledelsesmæssige og organisatoriske tilgange og teknologier. På baggrund af forskellige teoretiske perspektiver på ledelse og organisering bliver den studerende i stand til at benytte forskellige teoretiske paradigmer til at få øje på problemstillinger og nye handlemuligheder i forhold til militær ledelse og organisering.

**Forudsætninger**

Adgangsberettiget til Master i militære studier.

**Læringsmål**

Efter gennemførelsen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

**Viden**

- Har forskningsbaseret viden på højeste internationale niveau om forskellige teoretiske perspektiver og iagttagelsespositioner inden for ledelse og organisering
- Har på baggrund af forskellige videnskabsteoretiske perspektiver forståelse for hvilke muligheder og begrænsninger de forskellige positioner tilbyder, og hvad det betyder i praksis, når man skifter position.
- Har forståelse for, hvordan den studerende som leder eller medarbejder på en gang former og formes af sociale og organisatoriske mønstre i den militære kontekst.

**Færdigheder**

- Kan anvende videnskabelige metoder og teorier til at analysere komplekse militære ledelsesmæssige og organisatoriske problemstillinger.
- Kan anvende forskningsbaserede teorier til at forholde sig kritisk og konstruktivt til både etablerede og nye perspektiver, tilgange og teknologier inden for militær ledelse og organisering.
- Kan på den baggrund vurdere egen og andres militære ledelse og organisering samt opstille forskellige forslag til nye handlemuligheder.
- Kan formidle militære ledelsesmæssige og organisatoriske problemer både til fagfæller og ikke-fagfæller.

**Kompetencer**

- Kan foretage teoretisk funderede valg i forhold til, hvordan den studerende vil bidrage til udviklingen af den militære ledelsesmæssige og organisatoriske praksis.
- Kan selvstændigt indgå i tværfaglige samarbejder og agere kompetent i krydsfeltet mellem konkurrerende rationaler og perspektiver.

- Kan selvstændigt anvende ovennævnte viden og færdigheder til at udvikle sin militære ledelsespraksis og være med til at udvikle den militære ledelse og organisering i sin egen organisation
- Kan selvstændigt fortsætte egen læring og kompetenceudvikling inden for militær ledelse og organisering.

### **Indhold**

På modulet arbejdes der med grundlæggende teoretiske perspektiver inden for militær ledelse og organisering samt styring og professionsdannelse.

- Paradigmer inden for ledelses- og organisationsteori.  
Hvilke afledte ledelsesmæssige handlemuligheder og organisatoriske konsekvenser har forskellige ledelses- og organisationsteoretiske paradigmer? Hvad betyder det f.eks. for styring og forandring i en militær kontekst?
- Militær ledelse i krydsfeltet mellem konkurrerende rationaler.  
Hvilke forskellige rationaler gør sig gældende i den militære kontekst, hvad betyder det for den militære professionsdannelse og hvordan kan officeren navigere i dette?

### **Undervisnings- og studiemetoder**

Undervisningen er tilrettelagt som blended learning med en vekselvirkning mellem teori og cases. Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med fokus på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle, arbejde tværfagligt og udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som dialogbaseret undervisning, casearbejde, gruppearbejde, diskussioner, mundtlige oplæg og vejledt selvstudie.

### **Tilstedeværelsesperioderne**

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra forskere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med forskeren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et eventuelt afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

De studerende kommer med forskellig faglig og praktisk erfaring og det udnyttes særligt i tilstedeværelsesperioderne, hvor de skal arbejde i grupper og trække på hinandens forskellige viden, færdigheder og kompetencer for at løse opgaverne.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie og det virtuelle studiegruppearbejde.

### **Selvstudieperioderne**

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.



Der vil være indlagt e-forelæsninger med henblik på at nedbryde læringsobjekterne i de delmål, som leder til det overordnede mål for modulet. E-forelæsninger vil være en kombination af flere visuelle og auditive midler, således vil der være tekst, speak, film, indlagte spørgsmål, elementer, der gensidigt støtter forståelse af og refleksioner over temaerne, således at den studerende får forståelse for de forskellige perspektivers betydning for temaerne i praksis.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen uafhængige af mødepligt vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende temaer. Det asynkrone forløb vil give mere tidsmæssig fleksibilitet for de studerende i forhold til deres arbejde og vil give dem tid til at reflektere over emnerne.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden.

### **Krav til modulet**

Det forventes at den studerende læser pensum, sætter sig ind i e-forelæsningsmaterialet, deltager aktivt i undervisningen og påtager sig ansvar for de forskellige studiegruppeaktiviteter.

Forud for hvert tema skal den studerende forvente at have læst ca. 100-180 sider samt have set 1-3 videoforelæsninger eller lignende á ca. 30 minutter.

Mellem hvert tema gennemføres der 1-2 netbaserede gruppearbejder, hvor den studerende på et eller flere selvvalgte tidspunkter inden for en ca. 10-dages periode deltager med indlæg i forhold til en stillet opgave.

### **Prøvebestemmelser**

Prøveform: Individuel skriftlig opgave på 8-10 sider. I opgaven skal den studerende anvende teorier fra modulet til at analysere en empirisk problemstilling. Eksamensopgaven kan fremsendes elektronisk og kræver ikke fremmøde.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.

**Militær Ledelse, Advanced A,  
"Organisationers stabilitet & forandringer"**

**5 ECTS**

**Formål**

Den studerende bliver i stand til lede, navigere og koordinere i komplekse forandringer i egen praksis på baggrund af en mangfoldig forståelse for organisatoriske forandringer i en kompleks militær kontekst. Ligeledes bliver den studerende i stand til at kunne argumentere for modsatrettede perspektivers afledte handlemuligheder og ledelsesmæssige konsekvenser i en militær praksis

**Forudsætninger**

Adgangsberettiget til Master i militære studier. Har gennemført MMS Militær Ledelse, basic.

**Læringsmål**

Efter gennemførelsen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

**Viden**

- Har forskningsbaseret viden på højeste internationale niveau om forandringer i organisationer – både som fremvoksende processer og planlagte forandringsforløb.
- Kan med afsæt i de anvendte videnskabelige perspektiver, teorier og metoder beskrive og forklare de komplekse sammenhænge, som affødes af forandringer i organisationen, herunder hvilke konsekvenser forandringer kan medføre.

**Færdigheder**

- Kan på baggrund af videnskabelige metoder og teorier skelne mellem forskellige forandringsperspektivers implikationer for militære organisationers tilgang til udvikling og forandring og forholde sig til hvilke ledelsesmæssige interventioner dette kalder på.
- Kan på baggrund af videnskabelige metoder identificere og analysere konkrete forandringsmuligheder i organisationer.
- Kan identificere forskellige tiltag, der kan understøtte en given organisation i bestræbelserne på at imødekomme organisationens fortsatte udvikling og specifikke styringsmæssige mål.
- Kan vurdere og formidle teoretiske og praktiske forandringsperspektiver i forhold til aktuelle organisatoriske forandringsbehov i forskellige militære organisatoriske kontekster.

**Kompetencer**

- Kan anvende viden og færdigheder til at igangsætte og navigere i forandringsmæssige problemstillinger i komplekse og dynamiske organisationer.
- Kan designe hensigtsmæssige udviklingsinitiativer og løsningsforslag gennem teoretisk argumenterede valg og tilgange med blik for de forskelligartede handlemuligheder, som den enkelte tilgang vil medføre i praksis og de afledte implikationer for relevante aktører.

## Indhold

Den studerende præsenteres for aktuelle konkurrerende perspektiver på forandringer og stabilitet i komplekse organisationer.

- Stabilitet eller forandring? Hvilken forskel gør det, om vi betragter organisationer som grundlæggende stabile eller foranderlige?
- Perspektiver på den militære organisation og dens kontekst og den afledte betydningen for forandringsforståelsen.
- Perspektiver på innovation og forandringer i militære organisationer.

## Undervisnings- og studiemetoder

Modulet gennemføres som en veksling mellem tilstedeværelsesperioder, selvstudie og virtuelle perioder.

Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med fokus på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle, arbejde tværfagligt og udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Modulets temaer vil centrere sig om pædagogiske metoder, der giver blik for hvordan man kan arbejde med forandring og udvikling i grupper.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som dialogbaseret undervisning, teoretiske og case-baserede drøftelser, gruppearbejde, diskussioner, mundtlige oplæg og vejledt selvstudie.

## Tilstedeværelsesperioderne

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra forskere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med forskeren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

De studerende kommer med forskellig faglig og praktisk erfaring og det udnyttes særligt i tilstedeværelsesperioderne, hvor de skal arbejde i grupper og trække på hinandens forskellige viden, færdigheder og kompetencer for at løse opgaverne.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie og studiegruppearbejde.

## Selvstudieperioderne

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Der vil være indlagt e-forelæsninger med henblik på at nedbryde læringsobjekterne i de delmål, som leder til det overordnede mål for modulet. E-forelæsninger vil være en kombination af flere visuelle og auditive midler, således vil der være tekst, speak, film, indlagte spørgsmål, elementer, der gensidigt støtter forståelse af og refleksioner over emnerne, således at den studerende får forståelse for de forskellige perspektivers betydning for temaerne i praksis.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen uafhængigt af mødepligt vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker. Det asynkrone forløb vil give tidsmæssig fleksibilitet for de studerende i forhold til deres arbejde og vil give dem tid til at reflektere over emnerne.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden.

### **Krav til modulet**

Der forudsættes en aktiv, selvstændig, nysgerrig og kritisk reflektiv tilgang til faget. Den studerende skal deltage aktivt i online diskussioner og overvejelser og have læst pensum samt deltage i seminarerne. Der forventes endvidere at den studerende forbereder problemstillinger/cases fra egen organisation, som indgår som casemateriale i drøftelser og analyser.

### **Prøvebestemmelser**

Prøveform: Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis.

Varighed: 30 minutter inkl. votering.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.

**Militær Ledelse, advanced B**  
**”Ledelse og Styring”**

**5 ECTS**

**Formål**

Formålet med moduler er, at den studerende bliver i stand til at forstå styringspraksis i lyset af forskellige konstituerende forhold i og udenfor den militære organisation, for derigennem at udvikle sine analytiske evner og ledelsesudøvelse.

Den studerende vil med inspiration fra en række forskellige teoretiske og forskningsmæssige bidrag kunne videreudvikle sine perspektiver på styring i den militære organisation. Perspektiverne bevæger sig i feltet mellem den militære fagprofession og offentlig forvaltning.

**Forudsætninger**

Adgangsberettiget til Master i militære studier. Har gennemført MMS MLO, basic.

**Læringsmål**

Efter afslutningen af kurset vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

**Viden**

- Har på højeste internationale niveau viden om og forståelse for teorier og forskningsbaserede perspektiver, der belyser styringsfeltet mellem den militære fagprofession og den offentlige kontekst.
- Har forståelse for styringsteknologiernes rolle som ledelsesredskab.
- Kan med afsæt i de anvendte videnskabelige perspektiver, teorier og metoder beskrive og forklare de komplekse sammenhænge, som affødes af de perspektiver, der kan indtages i forhold til styring og ledelse.

**Færdigheder**

- Kan forholde sig kritisk til og, på baggrund af videnskabelige metoder og redskaber, vælge blandt teorier til at analysere styring i et militært ledelsesperspektiv.
- Kan anvende videnskabelige metoder og teorier til at vurdere praktiske styrings- og ledelsesudfordringer og derved kunne anviser nye løsnings- og handlemuligheder.

**Kompetencer**

- Kan under komplekse og uforudsigelige situationer forholde sig reflektivt til de perspektiver, der kan indtages i forhold til styring og ledelse samt kunne skifte imellem disse perspektiver i forhold til den aktuelle opgave og situations kompleksitet.
- Kan indgå i tværfagligt samarbejde i krydsfeltet mellem konkurrerende styringsparadigmer.
- Kan lede, deltage og navigere i komplekse processer i styringsfeltet og dermed bruge styring som en konstruktiv del af sit militære virke.
- Kan fortsætte udviklingen af sine egne kompetencer inden for militær ledelse og styring.

## Indhold

På modulet arbejdes der med grundlæggende teoretiske perspektiver inden for mål og adfærd, styringsteknologier og magt, samt styring og udvikling.

- Mål og adfærd: Hvilke betydninger kan mål og måling have for vores adfærd? Hvorledes skabes meningsfulde mål?
- Styringsteknologier og magt: Hvordan opstår styringsteknologier? Hvordan påvirker de den militære ledelse, hvordan bliver de påvirket af den militære ledelse og hvilke muligheder og udfordringer giver det for opgaveløsningen?
- Styring og udvikling: Hvad sker der undervejs i vores styringsproces med vore mål? Opnår vi det, vi vil, udvikles eller begrænses det undervejs og hvordan kan vi håndtere dette ledelsesmæssigt?

## Undervisnings- og studiemetoder

Modulet gennemføres som en blanding af selvstudie baseret på læsning af pensum, arbejde med dette på internettet og gennemførelse af asynkrone forelæsninger på internettet som forberedelse til tilstedeværelsesdelene.

Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med fokus på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle, arbejde tværfagligt og udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling. Der vil blive inddraget studieaktiviteter som dialogbaseret undervisning, teoretiske og case-baserede drøftelser, gruppearbejde, diskussioner, mundtlige oplæg og vejledt selvstudie.

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom dele af pensum vil være på engelsk.

## Tilstedeværelsesperioderne

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra forskere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med forskeren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

De studerende kommer med forskellig faglig og praktisk erfaring og det udnyttes særligt i tilstedeværelsesperioderne, hvor de skal arbejde i grupper og trække på hinandens forskellige viden, færdigheder og kompetencer for at løse opgaverne.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive samlet op på det hidtidige forløb og lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå fremadrettet i perioderne med selvstudie og studiegrupperarbejde.

## Selvstudieperioderne

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Der vil være indlagt e-forelæsninger med henblik på at nedbryde læringsobjekterne i de delmål, som leder til det overordnede mål for modulet. E-forelæsninger vil være en kombination af flere visuelle og auditive midler, således vil der være tekst, speak, film, indlagte spørgsmål, elementer, der gensidigt støtter forståelse af og refleksioner over emnerne, således at den studerende får forståelse for de forskellige perspektivers betydning for temaerne i praksis.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen uafhængigt af mødepligt vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker. Det asynkrone forløb vil give mere tidsmæssig fleksibilitet for de studerende i forhold til deres arbejde og vil give dem tid til at reflektere over emnerne.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden.

### **Krav til modulet**

Der forudsættes en aktiv, selvstændig, nysgerrig og kritisk refleksiv tilgang til faget. Den studerende skal deltage aktivt i online diskussioner og overvejelser og have læst pensum samt deltage i seminarerne.

### **Prøvebestemmelser**

Prøveform: Individuel mundtlig eksamen på baggrund af synopsis.

Varighed: 30 minutter inkl. votering.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.

**Military Strategy, Modul Basic**  
**"Military Strategy as a Tool"**

**5 ECTS**

**Formål**

Formålet med modulet er at den studerende får kompetencerne til at forstå, hvordan brugen af militær magt passer ind i statens overordnede strategi, og hvordan det militære instrument spiller sammen med statens øvrige instrumenter. Det vil gøre den studerende i stand til at analysere og forstå den strategiske sammenhæng mellem mål, metoder og midler, forstå den politiske kontekst som danner baggrunden for planlægning og udførelse af militære operationer samt bidrage til og omsætte politiske direktiver til planlægning og udførelse af militære operationer.

**Forudsætninger**

Adgangsberettiget til Master i militære studier og gennemført introduktionsmodulet til Master i militære studier.

**Læringsmål**

**Viden:**

- Har på højeste internationale niveau viden om teorier og forskningsbaserede perspektiver på den militære strategis formål, egenskaber, natur og komponenter.
- Har viden om civile og militære magtmidler, samt militær strategis rolle i relation til statens overordnede strategi.
- Har på et videnskabeligt grundlag forståelse for dimensionerende forhold som militær strategi udvikles og implementeres under
- Kan på et videnskabeligt grundlag forstå, reflektere over og forholde sig kritisk til hvordan beslutninger træffes og hvilken rolle magt spiller i forbindelse med strategiske beslutninger og magtmidlers implementering.
- Kan på et videnskabeligt grundlag reflektere over det militære instruments muligheder og begrænsninger i forhold til andre politiske, diplomatiske og økonomiske instrumenters muligheder og begrænsninger.
- Kan på baggrund af videnskabelige metoder reflektere over statslige og ikke-statslige aktørers ageren og brug af civile og militære virkemidler i et strategisk perspektiv.

**Færdigheder**

- Kan på baggrund af teori, videnskabelig metode og empiri analysere og evaluere en given problemstilling om militær strategi, herunder afdække strategiske valgmuligheder.
- Kan formidle viden om civile og militære magtmidler, samt militær strategis rolle i relation til statens overordnede strategi



### **Kompetencer**

- Kan deltage i og bidrage til strategiske overvejelser, herunder strategiudvikling og -formulering i relation til overvejelser om anvendelse af det militære middel under komplekse og uforudsigelige forhold.
- Kan med udgangspunkt i konkrete, komplekse situationer uden fuldstændig information opstille forslag til analytisk baserede løsningsmodeller som en del af den militærfaglige rådgivning.
- Kan under komplekse og uforudsigelige forhold lede og bidrage til planlægning, gennemførelse og evaluering af militære operationer i fremtidens konflikter
- Kan i komplekse og uforudsigelige situationer indgå i tværfaglige samarbejder og relatere til andre relevante fagområder i analysen af de militærstrategiske problemstillinger
- Kan selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling inden for det militær strategiske felt.

### **Indhold**

Modulet "Military Strategy as a Tool" sætter det militære instrument ind i en strategisk ramme. Strategi er læren om, hvordan staten skaber sammenhæng mellem sine politiske mål (sikkerhed, og velstand) og de metoder (alliancedannelse, militær oprustning) og midler (diplomati, udviklingsbistand og militær magt), som den anvender for at nå disse mål.

Modulet gør de studerende i stand til at forstå, hvordan stater formulerer og implementerer strategier, der involverer brugen af militær magt, i en verden præget af usikkerhed og forandring. De studerende lærer, hvordan strategi bliver til og at forstå og fortolke de til tider uklare mandater, de militære styrker får af deres politiske ledere. Det understreges endvidere, at anvendelse af militær magt i reglen sker i samspil med statens øvrige instrumenter, og at det er afgørende at forstå det politiske mål, som brugen af militær magt skal fremme.

Dette indhold vil være fokus for kurset og bliver udmøntet i nedenstående undervisningselementer:

- Strategi som teoretisk begreb og analyseværktøj.
- Aktør perspektiv – staters udvikling og anvendelse af strategi til at fremme egne interesser og værdier internationalt.
- Strategi og militær strategi som instrument – hvordan brugen af det militære instrument spiller sammen med statens øvrige instrumenter.
- Strategisk analyse som gennemgående rød tråd.

### **Undervisnings- og studiemetoder**

Undervisningen er tilrettelagt som blended learning med en vekselvirkning mellem teori og cases. Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med vægt på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle og arbejde tværfagligt med fagets centrale problemstillinger mundtligt og skriftligt. Herigennem vil den studerende blive i stand til at udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som online diskussioner, gruppearbejde, mundtlige oplæg, mindre opgaver, vejledt selvstudie og casearbejde.

### **Tilstedeværelsesperioderne**

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra undervisere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med underviseren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie og studiegrupperarbejde.

### **Selvstudieperioderne**

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen over en længere periode vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker til hinanden og dermed forstå dem i en større sammenhæng.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden.

### **Underviserens og de studerendes roller**

Undervisningen stiller krav til, at såvel underviser som studerende er i stand til at veksle mellem forskellige roller. Underviserrollen spænder over lærerstyret undervisning, vejledning og understøttelse af de studerendes gruppediskussioner. Tilsvarende spænder den studerendes rolle over aktiv deltagelse i lærerstyret undervisning og selvstudie samt selvstændig tilrettelæggelse af gruppe- og casearbejde i forbindelse med de asynkrone læringsforløb og online diskussioner i selvstudieperioderne.

### **Krav til modulet**

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom litteratur i et væsentligt omfang er på engelsk.

De studerende forventes herudover at have læst pensum, deltage aktivt i undervisningen, spille ind med og relatere deres egne empiriske erfaringer til det gennemgåede samt udarbejde skriftlige studieprodukter på baggrund af gruppearbejdet som udgangspunkt til mundtligt oplæg.

### **Prøvebestemmelser**

Prøveform: Skriftlig opgave.

Varighed: 2 dage.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Eksamenssprog: Dansk eller engelsk.  
Censur: Ekstern.

**Military Strategy, Advanced A,  
"Military Strategy and International Conflicts"**

**5 ECTS**

**Formål**

Formålet med modulet er, at den studerende videreudvikler sin viden og sine kompetencer gennem studier af internationale relationer, strategisk teori og folkeret, samt at den studerende får kompetencerne og kvalifikationerne til at rådgive om og bidrage til samt træffe strategiske beslutninger om det militære instruments rolle i håndtering af internationale konflikter.

**Forudsætninger**

Den studerende skal have gennemført basismodulet "Military Strategy as a Tool".

**Læringsmål**

**Viden**

- Har forskningsbaseret viden på højeste internationale niveau om tilgange til interessevaretagelse og internationale konflikter.
- Har forskningsbaseret viden om og forståelse for forskellige former for strategi og strategiske valg i internationale konflikter.
- Har på højeste internationale niveau viden om og forståelse for teorier og forskningsbaserede perspektiver på aktuelle internationale konflikttyper og deres indvirkning på det militære instruments anvendelse.
- Kan med udgangspunkt i videnskabsteoretiske perspektiver, teorier og metoder reflektere over det militære instruments muligheder og begrænsninger i internationale konflikter i forhold til andre politiske, diplomatiske og økonomiske instrumenters muligheder og begrænsninger

**Færdigheder**

- Kan på baggrund af forskningsbaseret teori, metode og empiri vurdere og analysere en given problemstilling om militær strategi i internationale konflikter, herunder afdække strategiske valgmuligheder.
- Kan vurdere bevæggrundene for statslige og ikke-statslige aktørers ageren i internationale konfliktsammenhænge samt deres forskellige brug af virkemidler i forhold til den kontekst stater agerer i.

**Kompetencer**

- Kan deltage i og bidrage til strategiske overvejelser, herunder strategiudvikling og - formulering i en international ramme, med henblik på vurdering af det militære instruments rolle som værktøj i internationale konflikter sammenholdt med andre politiske, diplomatiske og økonomiske instrumenter.

- Kan foretage en videnskabeligt funderet analyse af det strategiske internationale miljø med henblik på at kunne fungere som militærfaglig rådgiver på politisk niveau. Kan under komplekse og uforudsigelige forhold indgå i tværfaglige samarbejder, og kunne relatere og analysere militærstrategiske problemstillinger på internationalt niveau.

### **Indhold**

Modulet "Military Strategy and International Conflicts" bruger fire forskellige teoretiske tilgange til interessevaretagelse og international konflikt med henblik på at klargøre aktørers strategiske valgmuligheder i internationale konflikter.

Modulet skal give en forståelse af forskellige former for strategi og strategiske valg i internationale konflikter alt efter hvilke dynamikker mellem aktører og virkemidler der fokuseres på. Desuden skal modulet give en forståelse af hvilke typer konflikter der præger international politik i dag og hvorledes disse konflikter indvirker på det militære instruments anvendelse.

Dette indhold vil være fokus for modulet og udmøntes i følgende fire undervisningselementer:

- National interessevaretagelse og internationale konflikter, herunder alliancer, oprustning og det militære instruments rolle.
- Fælles interessevaretagelse og internationale konflikter, herunder orden, retfærdighed og samspillet mellem brugen af det militære instrument og diplomatiet.
- Værdibaseret interessevaretagelse og internationale konflikter, herunder integration, institutioner, interdependens, samspillet mellem økonomisk og politiske relationer og brugen af det militære instrument.
- Identitetsbaseret interessevaretagelse og internationale konflikter, herunder identitetsdannelse, nationalisme, sikkerhedsliggørelse, samspillet mellem nationalisme og historisk identitet og brug af det militære instrument.

### **Undervisnings- og studiemetoder**

Undervisningen er tilrettelagt som blended learning med en vekselvirkning mellem teori og cases. Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med vægt på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle og arbejde tværfagligt med fagets centrale problemstillinger mundtligt og skriftligt, i dette modul med særligt fokus på e-learning. Herigennem vil den studerende blive i stand til at udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som online diskussioner, gruppearbejde, mundtlige oplæg, mindre opgaver, vejledt selvstudie og casearbejde.

### **Tilstedeværelsesperioderne**

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra undervisere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med underviseren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie og studiegruppearbejde.

### **Selvstudieperioderne**

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen over en længere periode vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker til hinanden og dermed forstå dem i en større sammenhæng.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden

### **Underviserens og de studerendes roller**

Undervisningen stiller krav til, at såvel underviser som studerende er i stand til at veksle mellem forskellige roller. Underviserrollen spænder over lærerstyret undervisning, vejledning og understøttelse af de studerendes gruppediskussioner. Tilsvarende spænder den studerendes rolle over aktiv deltagelse i lærerstyret undervisning og selvstudie samt selvstændig tilrettelæggelse af gruppe- og casearbejde i forbindelse med de asynkrone læringsforløb og online diskussioner i selvstudieperioderne.

### **Krav til modulet**

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom litteratur i et væsentligt omfang er på engelsk.

De studerende forventes herudover at have læst pensum, deltage aktivt i undervisningen, spille ind med og relatere deres egne empiriske erfaringer til det gennemgåede samt udarbejde skriftlige studieprodukter på baggrund af gruppearbejdet som udgangspunkt til mundtligt oplæg.

### **Prøvebestemmelser**

Prøveform: Skriftlig opgave.

Varighed: 2 dage.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Eksamenssprog: Dansk eller engelsk.

Censur: Ekstern.

**Military Strategy, Advanced B,  
“Military Strategy and Intrastate Conflicts”**

**5 ECTS**

**Formål**

Formålet med modulet er at den studerende videreudvikler sin viden og kompetencer gennem studier af statsbegrebet, konfliktteori og konfliktløsning, samt at den studerende herigennem får kompetencerne og kvalifikationerne til at rådgive om, bidrage til samt træffe strategiske beslutninger om det militære instruments rolle i håndtering af intrastatslige, nationale og lokale konflikter.

**Forudsætninger**

Den studerende skal have gennemført basismodulet ”Military Strategy as a Tool”.

**Læringsmål**

**Viden:**

- Har forskningsbaseret viden om de væsentligste internationale aktørers håndtering af intrastatslige, nationale og lokale konflikter.
- Har forskningsbaseret viden om staters forskellige kendetegn og institutionelle struktur, og hvilken betydning dette har for konflikters udtryk.
- Har forskningsbaseret viden på højeste internationale niveau om moderne konflikters forskellige karakteristika.

**Færdigheder:**

- Kan anvende videnskabelige metoder og redskaber og forholde sig kritisk til udvalgte strategiske perspektiver på tidens krige og konflikter.
- Kan på baggrund af videnskabelig metoder vurdere staters værktøjer, herunder det militære instruments rolle i staten.
- Kan på baggrund af videnskabelige metode identificere væsentlige karakteristika og dynamikker, der kan føre til konflikt i stater.
- Kan identificere og forholde sig kritisk til statslige og internationale tiltag i konflikter samt de anvendte strategiske værktøjer til bilæggelse og/eller løsning af konflikt, herunder det militære instruments muligheder og begrænsninger i konfliktløsning.

**Kompetencer:**

- Kan deltage i og bidrage til strategiske overvejelser, herunder strategiudvikling og -formulering i relation til overvejelser om anvendelse af militære midler i løsning/bilæggelse af en given konflikt af intrastatslig, national og lokal karakter.
- Kan foretage en strategisk analyse af en given konflikt med henblik på at kunne fungere som militær rådgiver i sammenkædningen af det politiske og konfliktnære i konfliktløsningen.
- Kan indgå i tværfaglige samarbejder og relatere og analysere militær strategiske problemstillinger i forhold til konfliktnære problemstillinger på statsniveau.

## Indhold

Modulet er baseret på konfliktteori. Forebyggelse af konflikt og egentlig konfliktløsning bliver til som følge af overordnede politiske prioriteringer, der bliver påvirket af aktørernes interesser eller værdier. Rammerne for brugen af det militære instrument ses i kontekst af de politiske, institutionelle, økonomiske og kulturelle rammer og retningslinjer.

Modulet giver den studerende en indsigt i de væsentligste internationale aktørers håndtering af intrastatslige og lokale konflikter. Den studerende vil desuden få indsigt i "staters" forskellige kendetegn og institutionelle struktur, og hvilken betydning dette har for konflikters udtryk. Endelig fokuseres der på moderne konflikters forskellige karakteristika.

Dette indhold vil være fokus for modulet og liver udmøntet i nedenstående fire undervisningselementer:

- Staten, og statens karakteristika i en globaliseret verdensorden, herunder staten og dens institutioner, stærk/svag- statsproblematik, nord-syd problematik og transnationale dynamikkens betydning for staten.
- Typer af intrastatslige konflikter og deres kendetegn, herunder transnationale, regionale, og lokale konflikter.
- Internationale aktørers rolle og håndtering af intrastatslige konflikter, herunder internationale aktørers handlemuligheder og instrumenter.
- Håndtering af intrastatslige konflikter - praktisk håndtering af forskellige konflikttyper og aktørers rolle.

## Undervisnings- og studiemetoder

Undervisningen er tilrettelagt som blended learning med en vekselvirkning mellem teori og cases. Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med vægt på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle og arbejde tværfagligt med fagets centrale problemstillinger mundtligt og skriftligt, i dette modul med særligt fokus på e-learning. Herigennem vil den studerende blive i stand til at udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som online diskussioner, gruppearbejde, mundtlige oplæg, mindre opgaver, vejledt selvstudie, sparring fra underviser og medstuderende, samt casearbejde.

## Tilstedeværelsesperioderne

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra undervisere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med underviseren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå i perioderne med selvstudie og studiegrupperarbejde.



### **Selvstudieperioderne**

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen over en længere periode vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker til hinanden og dermed forstå dem i en større sammenhæng.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden

### **Underviserens og de studerendes roller**

Undervisningen stiller krav til, at såvel underviser som studerende er i stand til at veksle mellem forskellige roller. Underviserrollen spænder over lærerstyret undervisning, vejledning og understøttelse af de studerendes gruppediskussioner. Tilsvarende spænder den studerendes rolle over aktiv deltagelse i lærerstyret undervisning og selvstudie samt selvstændig tilrettelæggelse af gruppe- og casearbejde i forbindelse med de asynkrone læringsforløb og online diskussioner i selvstudieperioderne.

### **Krav til modulet**

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom litteratur i et væsentligt omfang er på engelsk.

De studerende forventes herudover at have læst pensum, deltage aktivt i undervisningen, spille ind med og relatere deres egne empiriske erfaringer til det gennemgåede samt udarbejde skriftlige studieprodukter på baggrund af gruppearbejdet som udgangspunkt til mundtligt oplæg.

### **Prøvebestemmelser**

Prøveform: Skriftlig opgave.

Varighed: 2 dage.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Eksamenssprog: Dansk eller engelsk.

Censur: Ekstern.

**Militære Operationer, Basic Modul**  
**”Krig, Krigsførelse og Militære Operationer”**

**5 ECTS**

**Formål**

Modulet har til formål at give den studerende en teoretisk viden og forståelse for krigens væsen, krigsførelse og militære operationer i en ramme for både nutidige og fremtidige konflikter, samt at sætte den studerende i stand til at kunne erkende og reflektere over det strategiske paradigmes indflydelse på den operative kontekst samt definere militærstrategiske og operative problemstillinger.

**Forudsætninger**

Adgangsberettiget til Master i militære studier.

**Læringsmål**

Efter afslutningen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

**Viden**

- Har viden om og forståelse for teorier og forskningsbaserede perspektiver på højeste internationale niveau om centrale teorier om krig og krigsførelse i såvel en historisk som en nutidig og kulturel kontekst.
- Har viden om og forståelse for teorier og forskningsbaserede perspektiver på højeste internationale niveau om centrale historiske og nutidige koncepter og for strategi i de forskellige domæner land, maritim, luft, rum, og cyber.
- Har viden om centrale forskningsbaserede teorier og modeller for sammenhænge/interaktion mellem samfund, Forsvaret og krigsførelse.
- Har viden om og forståelse for begrebet Operativ Kunst og i dettes indvirkning på udformningen af militære operationer.
- Har forståelse for den militærstrategiske kontekst og de koncepter og doktriner, der relaterer sig til det operative niveau.
- Kan på et videnskabeligt grundlag reflektere over hvordan den militærstrategiske kontekst er rammesættende for militære operationer.
- Har forståelse for koncepter for en samordnet indsats af den fulde palet af magtmidler og kan redegøre for hvad disse kan indebære i forhold til planlægning og gennemførelse af militære operationer.

**Færdigheder**

- Kan anvende koncepter for en samordnet indsats som led i opgaveløsningen af militæroperative problemstillinger.
- Kan kritisk diskutere de koncepter og doktriner, der relaterer sig til det operative niveau.
- Kan perspektivere forskellige operationstyper i forhold til konkrete krige og konflikter.

- Kan perspektivere begreberne operativt niveau og operativ kunst i forhold til nutidige og fremtidige militære operationer.
- Kan vurdere og vælge blandt centrale krigs- og krigsførelsesteorier til at analysere og forklare grundelementerne i konkrete krige og konflikter.
- Kan vurdere og vælge blandt centrale forskningsbaserede teorier og modeller for sammenhænge/interaktion mellem samfund, Forsvaret og krigsførelse til at analysere og vurdere konkrete militære organisationer, deres udvikling og opgaveløsning.
- Kan analysere fordele og ulemper ved oprettelsen af et operativt niveau i den militære kommandostruktur i konkrete militærhistoriske cases.
- Kan forklare og formidle rammebetingelserne for militære operationer i historiske cases ud fra den tilegnede viden om den militærstrategiske kontekst.

### **Kompetencer**

- Kan vurdere behovet for, samt, under komplekse og uforudsigelige forhold, kunne lede og bidrage til udviklingen af fremtidens militære doktriner, teknologier og organisationer.
- Kan lede og indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde på operativt og strategisk niveau, herunder bringe sin faglighed i spil i form af militærfaglig rådgivning af beslutningstagere på strategisk/politisk niveau.
- Kan selvstændigt tage ansvar for egen faglig udvikling samt kunne indgå i en professionel debat inden for militære operationer.

### **Indhold**

De overordnede temaer for modulet er krig, krigsførelse og militære operationer. De vil blive realiseret gennem følgende undervisningselementer:

- Sammenhænge og interaktion mellem samfund, Forsvaret og krigsførelse for at skabe forståelse for, hvordan Forsvaret som arbejdsplads indgår i en større struktur.
- Historiske og nutidige teorier og koncepter for krig, krigsførelse og militær strategi for herigennem at give de studerende en forståelse for rammesætningen af militære operationer.
- Anvendelsen af generelle og videnskabelige domænespecifikke teorier og koncepter for militær strategi, i domænerne land, maritim, luft, rum, og cyber. Der vil i den kontekst blive inddraget historiske cases for at illustrere hvordan det militære magtinstrument er blevet anvendt gennem tiden.
- Fordele og ulemper ved oprettelsen af et operativt niveau i den militære kommandostruktur i konkrete militærhistoriske cases.
- Den militærstrategiske kontekst, det militæroperative niveau og operativ kunst.
- De militæroperative kapaciteters principper for anvendelse.
- De militæroperative kapaciteters bidrag til den militæroperative kampagne i Combined & Joint sammenhæng, herunder "Operational Framework, Joint Approach, Joint Actions og Joint Functions.
- Historisk og nutidig konceptualisering af det militære-operative niveau for herigennem at give den studerende en forståelse for det operative niveaus funktion i den militære struktur.

### **Undervisnings- og studiemetoder**

Modulet gennemføres som en blanding af selvstudie baseret på læsning af pensum, arbejde med dette på internettet og gennemførelse af asynkrone forelæsninger på internettet som forberedelse til tilstedeværelsesdelene.

Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med fokus på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle, arbejde tværfagligt og udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som dialogbaseret undervisning, teoretiske og case-baserede drøftelser, gruppearbejde, diskussioner, skriftlige studieprodukter, mundtlige oplæg og vejledt selvstudie.

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom dele af pensum vil være på engelsk.

### **Tilstedeværelsesperioderne**

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra forskere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med forskeren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der vil ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

De studerende kommer med forskellig faglig og praktisk erfaring og det udnyttes særligt i tilstedeværelsesperioderne, hvor de skal arbejde i grupper og trække på hinandens forskellige viden, færdigheder og kompetencer for at løse opgaverne.

I tilstedeværelsesperioderne vil der ligeledes blive samlet op på det hidtidige forløb og lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå fremadrettet i perioderne med selvstudie og studiegrupperarbejde.

### **Selvstudieperioderne**

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Der vil være indlagt e-forelæsninger med henblik på at nedbryde læringsobjekterne i de delmål, som leder til det overordnede mål for modulet. E-forelæsninger vil være en kombination af flere visuelle og auditive midler, således vil der være tekst, speak, film, indlagte spørgsmål, elementer, der gensidigt støtter forståelse af og refleksioner over emnerne, således at den studerende får forståelse for de forskellige perspektivers betydning for temaerne i praksis.

Den studerende vil i selvstudieperioderne indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen uafhængige af mødepligt vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets skiftende tematikker. Det asynkrone

forløb vil give mere tidsmæssig fleksibilitet for de studerende i forhold til deres arbejde og vil give dem tid til at reflektere over emnerne.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden.

### **Gennemførelse**

Der skal påregnes tilstedeværelse på Forsvarsakademiet eller internatophold af to til tre dages varighed.

### **Arbejdsbelastning**

Den studerendes egen vejledende arbejdsindsats er 27,5 timer pr. ECTS. I alt 137,5 timer i dette fag. Timerne fordeles således 62,5 timer til forberedelse, 59 timer til undervisning/tilstedeværelse, 10 timer til eksamensforberedelse og 6 timer til eksamen.

### **Prøvebestemmelser**

Prøveform: Individuel, skriftlig.

Varighed: 6 timer.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.

**Militære Operationer, advanced modul,  
"Essentials of Operations"**

**8 ECTS**

**Formål**

Modulet har til formål at give den studerende en teoretisk viden om NATO's koncepter og doktriner for analyse af operative problemstillinger samt metodiske og analytiske færdigheder, der sætter den studerende i stand til at kunne bidrage til gennemførelse af operativ analyse og vurdering af komplekse operative problemstillinger i en militærstrategisk kontekst.

**Forudsætninger**

Gennemført Militære Operationer, Modul basic, med tilfredsstillende resultat.

**Læringsmål**

Efter afslutningen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

**Viden**

- Har viden om de militærteoretiske begrebers betydning for operative overvejelser.
- Har viden om elementer og begreber i relation til operativ planlægning.
- Har viden om hvorledes opstillede løsningsforslag vurderes og evalueres med henblik på at kunne foretage valg og/eller optimering af den samlede løsningsmodel.
- Har viden om gennemførelse, ledelse og styring af værnssfælles operationer i en samtænkt ramme.
- Har forståelse for det militærstrategiske niveaus direktiver og opgavestillinger og kan på et videnskabeligt grundlag reflektere over dette som rammesættende for opgaveløsningen af komplekse problemstillinger på det militær operative niveau.
- Har forståelse for NATO's metodiske tilgang for planlægning af værnssfælles operationer i en samtænkt ramme.
- Kan reflektere over centrale elementer og begreber i relation til operativ planlægning og eksekvering.

**Færdigheder**

- Kan beskrive og skelne mellem flere forskningsbaserede metoder til at håndtere komplekse operative problemstillinger.
- Kan anvende NATO's systemiske tilgang til analyse af det operative miljø.
- Kan kvalificere anvendelsen af centrale elementer og begreber i relation til operativ planlægning og eksekvering i analyse af en operativ problemstilling og gennemførelse af den tilhørende opgaveløsning.
- Kan vurdere og vælge blandt de grundlæggende militærteoretiske begreber som led i operative overvejelser.

### **Kompetencer**

- Kan under komplekse og uforudsigelige forhold lede og bidrage til planlægning, gennemførelse og evaluering af militære operationer i fremtidens konflikter.
- Kan lede og indgå i et fagligt og tværfagligt samarbejde på operativt niveau, herunder bringe sin faglighed i spil i form af militærfaglig rådgivning af beslutningstagere på militær strategisk/politisk niveau.
- Kan varetage egen kompetenceudvikling samt kunne indgå i en professionel debat inden for militære operationer.

### **Indhold**

De overordnede temaer for modulet er Operative problemstillinger, miljøer og design samt NATO's koncepter og doktriner for planlægning og gennemførelse af værnssfælles operationer på det operative niveau i en samtænkt ramme. De vil blive realiseret gennem følgende undervisningselementer:

- En indføring i teori om komplekse problemer og systemteori som relateres i en militær kontekst, vil sætte den studerende i stand til at forstå det operative miljø hvori militære operationer på det operative niveau gennemføres..
- En indføring i NATO's koncepter, doktriner og direktiver for operationsplanlægning vil sætte den studerende i stand til at forstå den strategiske rammesætning for gennemførelse af militære operationer på det operative niveau.
- Indføring i den komplekse organisation som det operative miljø udgør og arbejde med hvordan den studerende skal navigere i denne type struktur.
- Centrale elementer til gennemførelse af operationsplanlægning for en militær operativ problemstilling. Disse elementer dækker blandt andet over casearbejde, opgaveanalyse, Operationsdesign, historiske og nutidige opfattelser og anvendelser af begrebet Center of Gravity samt udvikling af operative løsningsmuligheder til opnåelse af den ønskede sluttilstand.

### **Undervisnings- og studiemetoder**

Modulet gennemføres som en blanding af selvstudie baseret på læsning af pensum, arbejde med dette på internettet og gennemførelse af asynkrone forelæsninger på internettet som forberedelse til tilstedeværelsesdelene.

Undervisningen gennemføres med anvendelse af forskellige undervisningsformer, med fokus på former som styrker den studerendes evne til at analysere, formidle, arbejde tværfagligt og udvikle nye løsningsmodeller inden for fagets problemstillinger og i forhold til egen faglig udvikling.

Der vil blive inddraget studieaktiviteter som dialogbaseret undervisning, teoretiske og case-baserede drøftelser, gruppearbejde, diskussioner, skriftlige studieprodukter, mundtlige oplæg og vejledt selvstudie.

Viden bibringes primært på dansk, men der kan forventes delelementer på engelsk, ligesom dele af pensum vil være på engelsk.

### **Tilstedeværelsesperioderne**

I tilstedeværelsesperioderne vil der være fokus på oplæg fra forskere inden for det givne tema og mulighed for at debattere temaet med forskeren. De studerende vil gennem hele modulet være tilknyttet studiegrupper, som diskussionerne inden for de forskellige temaer vil tage udgangspunkt i. Der kan ligeledes i disse grupper være casearbejde og et afsluttende mundtligt oplæg, hvor grupperne skal præsentere deres arbejde for underviser og øvrige grupper med henblik på diskussion i plenum.

De studerende kommer med forskellig faglig og praktisk erfaring og det udnyttes særligt i tilstedeværelsesperioderne, hvor de blandt andet skal arbejde i grupper og trække på hinandens forskellige viden, færdigheder og kompetencer for at løse opgaverne.

Der vil ligeledes blive samlet op på det hidtidige forløb og lagt en linje for, hvad de studerende skal opnå fremadrettet i perioderne med selvstudie og studiegruppearbejde.

### **Selvstudieperioderne**

Dele af modulet vil være baseret på selvstudie og her vil den studerende gå i dybden med litteraturen til det aktuelle tema. Underviseren vil i denne periode udlevere læsespørgsmål, der skal målrette den studerendes læsning og sikre det faglige niveau.

Der kan være indlagt e-forelæsninger med henblik på at nedbryde læringsobjekterne i de delmål, som leder til det overordnede mål for modulet. E-forelæsninger kan være en kombination af flere visuelle og auditive midler, således vil der være tekst, speak, film, indlagte spørgsmål, elementer, der gensidigt støtter forståelse af og refleksioner over emnerne, således at den studerende får forståelse for hvilke til – og fravalg, de forskellige perspektiver på emnerne kræver i praksis.

Den studerende vil indgå i en studiegruppe, der skal diskutere det aktuelle tema og indgår her i et asynkront læringsforløb, hvor studiegruppen uafhængige af mødepligt vil få mulighed for at reflektere over og perspektivere modulets tematikker. Det asynkrone forløb vil give tidsmæssig fleksibilitet for de studerende i forhold til deres arbejde og vil give dem tid til at reflektere over emnerne.

Under hele forløbet vil der være et online debatforum, hvor de studerende har mulighed for at drøfte spørgsmål og problemstillinger. Den undervisningsansvarlige vil efter behov bidrage, men målet er, at de studerende supplerer hinanden.

### **Gennemførelse**

Der skal påregnes tilstedeværelsesperioder af 2-3 dages varighed der gennemføres enten på Forsvarsakademiet eller som internatophold.

### **Arbejdsbelastning**

Den studerendes egen vejledende arbejdsindsats er 27,5 timer pr. ECTS. I alt 220 timer i dette fag. Timerne fordeles således 88 timer til forberedelse, 123 timer til undervisning/tilstedeværelse, 8 timer til eksamensforberedelse og 1 til eksamen.



**Prøvebestemmelser**

Prøveform: Individuel, mundtlig eksamen på baggrund af synopsis..

Varighed: 40 minutter inkl. votering.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.

**FLEX-modul,  
(Overordnede rammeparametre)**

**5 ECTS**

**Formål**

FLEX-modulernes formål er at give den studerende mulighed for at fordybe sig såvel teoretisk som metodisk indenfor et specialiseret fagområde.

**Forudsætninger**

Optaget på Master i militære studier, bachelor/professionsbachelor, officersuddannelse på tilsvarende niveau eller anden tilsvarende uddannelse.

**Læringsmål**

Efter afslutningen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

**Viden**

- Har viden om og forståelse for de nyeste forskningsbaserede internationale teorier og tendenser indenfor et specifikt fagligt område.
- Har forståelse for de metodiske baggrunde for etablering af studier inden for det pågældende område.
- Har forståelse for og kan reflektere over udviklingen af et specifikt militærfagligt område i fagrelevante termer.

**Færdigheder**

- Kan beskrive konkrete problemstillinger i forbindelse med det specifikke fagområde.
- Kan analysere og vurdere hvilke teorier og metoder, der er mest tidssvarende og anvendelige til løsning af en given problemstilling inden for det specifikke fagområde.
- Kan præsentere og anvende centrale metodiske overvejelser i diskussionen af fagområdet.
- Kan ud fra et videnskabsteoretisk perspektiv forholde sig kritisk til og vurdere udviklingen af et specifikt militærfagligt område.
- Kan formidle viden om fagområdet til fagfæller og ikke-specialister.

**Kompetencer:**

- Kan selvstændigt opsøge viden inden for et specifikt fagligt område, samt reflektere over konkrete problemstillinger med henblik på at udvikle relevante sider af fagområdet.
- Kan selvstændigt iværksætte og gennemføre fagligt og tværfagligt samarbejde med henblik på udvikling af relevante sider af et specifikt fagligt område.
- Kan identificere eget udviklingsbehov indenfor det specifikke fagområde.

## Indhold

FLEX-modulernes indhold er som udgangspunkt tværfagligt og/eller højaktuelt i forhold til den forskning, der gennemføres indenfor Forsvarsakademiets og dets samarbejdspartneres forskningsområder.

Indholdet kan eksempelvis være bygget op om følgende struktur:

1. Introduktion til dominerende eller aktuelle analytiske tilgange indenfor et aktuelt fagområde.
2. Introduktion til anvendelse af analyser indenfor fagområdet.
3. Modeller til kortlægning af dynamik indenfor fagområdet og dets problemstillinger.
4. Applikation af analysemetoderne i militære praksisområder, eventuelt med et særligt fokus.
5. Scenariebaseret øvelse.

## Undervisnings- og studiemetoder

Der arbejdes i en variation over kombinationer af seminar/ klasse-undervisning, netbaserede drøftelser, gruppearbejder og selvstudie.

## Prøvebestemmelser

Prøveform: Afspejler undervisnings- og studiemetoder. Fastsættes af den respektive modulansvarlige og meddeles i forbindelse med modulets start.

Alle deltagere modtager en argumenteret - skriftlig eller mundtlig - tilbagemelding på eksamen sammen med karakteren.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen eller bestået/ikke bestået.

Eksamenssprog: Dansk/Engelsk.

Censur: Ekstern/intern.

## Bemærkninger

FLEX-modulerne er primært et tilbud for de studerende på Master i militære studier.

Der kan derudover udbydes pladser på FLEX-modulerne til øvrige ansatte i Forsvaret.

På FLEX-moduler, der udbydes i samarbejde med civile uddannelsesinstitutioner, kan der optages civile, der ikke har tilknytning til Forsvaret. Den ansvarlige for FLEX-modulet sørger for, gennem kontakt til uddannelsesinstitutionen, at modulet slås op der.

Ledige pladser besættes efter ovenstående kriterier.

Der gennemføres, hvor muligt, studiesociale aktiviteter, fx internatophold (max. tre dage), sociale arrangementer og lignende.

## Masterprojektmodul

15 ECTS

### Formål

Formålet med udarbejdelse af masterprojektet er, at den studerende skal demonstrere viden, færdigheder og kompetencer opnået ved militære studier. Dette gøres ved selvstændigt at indkredse og afgrænse en problemstilling, der har relevans for og relation til praksis, at gennemføre en empirisk og teoretisk undersøgelse af denne, samt at foretage en selvstændig og kritisk reflekteret analyse og vurdering af såvel løsningsforslag som løsningsproces.

Masterprojektet skal demonstrere fagligt overblik og indsigt med hensyn til at kunne anvende videnskabelige metoder ved løsning af praktiske militærfaglige problemstillinger, som skal præsenteres i en sprogligt og indholdsmæssigt klart formuleret og disponeret form.

### Forudsætninger

Masterprojektet kan først påbegyndes efter gennemførelse af basismoduler, valgte advanced moduler og to FLEX-moduler – i alt 45 ECTS-point.

### Læringsmål

Efter afslutningen af modulet vil den studerende have opnået følgende viden, færdigheder og kompetencer:

#### Viden

- Har viden om og forståelse for en selvdefineret, afgrænset problemstilling gennem anvendelse af teorier og metoder, der er baseret på højeste internationale forskning indenfor det militærfaglige område.
- Har viden om og kan redegøre for relevante teorier, metoder og sagsforhold i tilknytning til emneområdet og den valgte problemstilling.
- Kan identificere og reflektere over det videnskabelige grundlag for masterprojektets emne, herunder demonstrere en kritisk forståelse for det metodologiske grundlag.

#### Færdigheder

- Kan behandle, analysere og vurdere en større kompleks militærrelevant problemstilling entydigt og overbevisende.
- Kan begrunde, vælge og anvende et relevant teoretisk perspektiv, metoder og analytiske redskaber samt behandle empiri og opstille modeller eller løsningsforslag til den valgte problemstilling i masterprojektet.
- Kan formidle forskningsresultaterne til fagfæller og diskutere de militærfaglige problemstillinger og afledte løsningsforslag.

#### Kompetencer

- Kan indenfor masterprojektets emneområde anvende og udvikle løsningsmodeller til komplekse problemstillinger med nytteværdi for professionelt virke.

- Kan igangsætte og gennemføre et professionelt og fagligt samarbejde af militærfaglig karakter indenfor masterprojektets tematiske ramme.
- Kan tage ansvar for egen faglighed og kan selvstændigt identificere og strukturere behov for tilegnelse af faglig viden og specialisering i relation til det valgte emneområde i masterprojektet.

### **Projektets omfang og formkrav**

Masterprojektet udarbejdes individuelt og skrives på dansk, norsk, svensk eller engelsk. Projektet skal forsynes med et abstract af ½ - 1 sides omfang. Abstractet udfærdiges på engelsk.

Masterprojektet udgør 15 ECTS point og skal have et omfang af 40 – 45 sider. En normalside tælles som 2400 anslag med mellemrum. Tilladt sideantal inkluderer ikke forside, abstract, indholdsfortegnelse, illustrationer, litteraturliste eller bilag.

### **Indhold**

Modulet omfatter:

- Udarbejdelse af selvvalgt masterprojekt, hvor den studerende på et forskningsbaseret grundlag skal formulere, undersøge og analysere en problemstilling af militærfaglig karakter samt reflektere over mulige løsninger. Projektet skrives på baggrund af de obligatoriske og selvvalgte moduler og skal relateres til et eller flere af de gennemgåede fagområder.
- Undervisning i og arbejde med videnskabsteori og metodelære, der skaber grundlag for projektskrivningen.
- Vejledning inden for projektets problemfelt.

### **Undervisnings- og studiemetoder**

Modulet gennemføres primært som selvstudium, der skal give den studerende mulighed for at fordybe sig i det valgte problemfelt og projektskrivningen. Projektskrivningen vil blive understøttet af undervisningen på masterprojektmodulet, hvor der opnås yderligere kompetencer i metode og videnskabsteori. Studiemetoderne i mastermodulet vil veksle mellem orienteringer og forelæsninger, herunder oplæg til opgaver og debatter i grupper samt selvstændigt skriftligt arbejde.

Den studerende bliver tildelt en vejleder med ekspertise inden for det valgte problemfelt. Vejledningsomfanget er 10-15 timer.

### **Prøvebestemmelser**

Prøveform: Mundtlig eksamination med udgangspunkt i masterprojektrapport.

Varighed af mundtlig eksamination: 30 minutter inkl. votering.

Bedømmelsesform: Karakter jf. 7-trinsskalaen.

Censur: Ekstern.